

C-484/20. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2020. október 1.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberlandesgericht München (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. október 1.

Alperes és fellebbező:

Vodafone Kabel Deutschland GmbH

Felperes és a fellebbezési eljárásban ellenérdekű fél:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.

[omissis]

VÉGZÉS

A

**Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –
Verbraucherzentrale Bundesverband e. V., [omissis] Berlin**

– felperes és a fellebbezési eljárásban ellenérdekű fél –

[omissis]

és

a **Vodafone Kabel Deutschland GmbH, [omissis] Unterföhring**

– alperes és fellebbező –

[omissis][eredeti 2. o.]

között folyamatban lévő ügyben az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbíróság, Németország) [omissis] huszonkilencedik polgári tanácsa 2020. október 1-jén

a következő határozatot hozta:

- I. A bíróság az eljárást [omissis] felfüggeszti.
- II. A bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából
 - a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és a 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: (EU) 2015/2366 irányelv) 62. cikke (4) bekezdésének értelmezésére vonatkozó

következő kérdést terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

- Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2366 irányelv 62. cikkének (4) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely fogyasztókkal fennálló tartós kötelmi jogviszonyok esetében átmeneti szabályozásként csak akkor teszi lehetővé a készpénz-helyettesítő fizetési eszközök használatáért és a pénzforgalmi szolgáltatásokért fizetendő díjaknak az irányelvet átültető nemzeti rendelkezésben előírt tilalmát, ha az alapul szolgáló kötelmi jogviszony 2018. január 13. után keletkezett, nem alkalmazza azonban e tilalmat abban az esetben, ha az alapul szolgáló kötelmi jogviszony 2018. január 13. előtt keletkezett, de a (további) fizetési műveletek végrehajtását csak 2018. január 13. után kezdeményezik?
[eredeti 3. o.]

Indokolás:

A felek arról vitáznak a kérdést előterjesztő bíróság előtt, hogy az alperes mint kábelhálózat-üzemeltető és internet-szolgáltató jogosult-e arra, hogy az általános szerződési feltételeinek megfelelően fizetési műveletenként 2,50 euró összegű „közvetlen befizetés miatti átalánydíjat” számítson fel a fogyasztóknak, ha azok nem adnak felhatalmazást az alperesnek banki beszedésre, hanem a számlákat SEPA-átutalással egyenlítik ki, amennyiben az alapul szolgáló kötelmi jogviszony az (EU) 2015/2366 irányelvnek a nemzeti jogba történő, 2018. január 13-i átültetésének időpontja előtt keletkezett, a (további) fizetési műveletek végrehajtását azonban csak ezen időpontot követően kezdeményezik.

1. Jogi háttér

a) Az uniós jog

Az (EU) 2015/2366 irányelv preambulumbekzdéseinek szövege kivonatosa a követező:

(1) Az utóbbi években jelentős előrelépést sikerült elérni a lakossági pénzforgalom integrációja terén az Unióban, különösen a pénzforgalomra vonatkozó uniós jogi aktusokkal, mindenekelőtt a 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 924/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 2009/110/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint a 260/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet által. A 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv kiegészítette a pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozó jogi keretet azáltal, hogy korlátozta a kiskereskedők azon lehetőségét, hogy adott fizetési módok használata esetén felárat számítsanak fel a fogyasztók számára.

(6) A szabályozási hiányosságok megszüntetése érdekében új szabályokra, ugyanakkor fokozottan egyértelműbb jogi környezetre és a jogszabályok következetesebb alkalmazására van szükség az Unió egész területén. Egyenlő működési feltételeket kell biztosítani a meglévő és új piaci szereplők számára, meg kell könnyíteni, hogy az új fizetési módok szélesebb piacot érhessenek el és [eredeti 4. o.] az Unió egészében magas színvonalú fogyasztóvédelmet kell biztosítani az említett pénzforgalmi szolgáltatások igénybevételéhez. Ennek a pénzforgalmi rendszer egészében hatékonyságnövelést kell eredményeznie, és a pénzforgalmi szolgáltatásokat igénybe vevők szempontjából a pénzforgalmi szolgáltatások választékának és átláthatóságának javulásához kell vezetnie, továbbá meg kell erősítenie a harmonizált pénzforgalmi piacba vetett fogyasztói bizalmat.

(66) Annak következtében, hogy az egyes tagállamokban eltérő a gyakorlat a valamely adott készpénz-helyettesítő fizetési eszköz igénybevételéért felszámított díjak (a továbbiakban: felár felszámítása) tekintetében, az uniós pénzforgalmi piac rendkívül heterogénné és a fogyasztók számára számos zavar forrásává vált, különösen az elektronikus kereskedelemben és a határokon átnyúló esetekben. Azok a kereskedők, amelyek olyan tagállamokban találhatóak, ahol megengedett a felár felszámítása, olyan tagállamokban is kínálnak árut és szolgáltatást, ahol tiltott a felár, így tehát mégis felszámítják azt a fogyasztónak. Számos példát lehet találni arra is, hogy kereskedők magasabb felárat számoltak fel a fogyasztónak annál, mint amennyi költség az adott készpénz-helyettesítő fizetési eszköz használatáért a kereskedőre hárult. További fontos érv a felárfelszámítás gyakorlatának felülvizsgálata mellett az is, hogy az (EU) 2015/751 rendelet megállapítja a kártyaalapú fizetések bankközi jutalékaira vonatkozó szabályokat. A bankközi jutalékok a kártyák és a kártyaalapú fizetések tekintetében

felmerülő kereskedői díjak legfőbb összetevői. A felár felszámítása a kereskedők által esetenként alkalmazott, fizetésimód-választást befolyásoló intézkedés, melynek célja a kártyaalapú fizetések többletköltségeinek ellentételezése. A (EU) 2015/751 rendelet rögzíti a bankközi jutalékok felső határát. Ezek a határok az ezen irányelv szerinti tiltást megelőzően alkalmazásra kerülnek. Ennek megfelelően, a tagállamoknak mérlegelniük kell annak megakadályozását, hogy a kedvezményezettek díjat számoljanak fel olyan készpénz-helyettesítő fizetési eszközök használatáért, amelyek esetében a bankközi jutalékokat a (EU) 2015/751 rendelet II. fejezete szabályozza.

(99) Biztosítani kell az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések eredményes végrehajtását. Ezért olyan eljárásokat kell kialakítani, amelyek lehetővé teszik, hogy az említett rendelkezéseknek eleget nem tevő pénzforgalmi szolgáltatókkal szemben panasszal lehessen élni, illetve amelyek a megfelelő esetekben biztosítják a hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók alkalmazását. [...] **[eredeti 5. o.]**

Az (EU) 2015/2366 irányelv többek között a következőképpen rendelkezik:

2. cikk

Hatály

- (1) Ezt az irányelvet az Unión belül nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokra kell alkalmazni.
- (2) A III. és IV. cím a tagállami pénznemek valamelyikében végrehajtott fizetési műveletekre alkalmazandó, ha a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója és a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója egyaránt, vagy a fizetési műveletben érintett egyetlen pénzforgalmi szolgáltató az Unió területén található.

4. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában: [...]

9. „kedvezményezett”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely valamilyen fizetési művelet tárgyát képező pénz szándékolt jogosultja; [...]
14. „készpénz-helyettesítő fizetési eszköz”: a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő és a pénzforgalmi szolgáltató közötti megállapodás tárgyát képező, fizetési megbízás kezdeményezésére használt, személyre szabott eszköz(ök) és/vagy eljárások;

*62. cikk***Felszámítható díjak**

- (4) A tagállamok minden esetben biztosítják, hogy a kedvezményezett ne számíthasson fel díjat azon készpénz-helyettesítő fizetési eszközök használatáért, amelyekre vonatkozóan a bankközi jutalékokat az (EU) 2015/751 rendelet II. fejezete szabályozza, valamint **[eredeti 6. o.]** azon pénzforgalmi szolgáltatásokért, amelyek a 260/2012/EU rendelet hatálya alá tartoznak.

*107. cikk***Teljes körű harmonizáció**

- (1) A 2. cikknek, a 8. cikk (3) bekezdésének, a 32. cikknek, a 38. cikk (2) bekezdésének, a 42. cikk (2) bekezdésének, az 55. cikk (6) bekezdésének, az 57. cikk (3) bekezdésének, az 58. cikk (3) bekezdésének, a 61. cikk (2) és (3) bekezdésének, a 62. cikk (5) bekezdésének, a 63. cikk (2) és (3) bekezdésének, a 74. cikk (1) bekezdése második albekezdésének és a 86. cikknek a sérelme nélkül, amennyiben ezen irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok nem tarthatnak fenn és nem vezethetnek be az ezen irányelvben meghatározottakon kívüli rendelkezéseket.

*115. cikk***Átültetés**

- (1) A tagállamok 2018. január 13-ig elfogadják és kihirdetik azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Ezen intézkedésekről haladéktalanul értesítik a Bizottságot.

A tagállamok ezeket az intézkedéseket 2018. január 13-tól alkalmazzák.

A 260/2012/EU rendelet a következőképpen rendelkezik:

*1. cikk***Tárgy és hatály**

- (1) Ez a rendelet megállapítja az Unión belüli, euróban denominált azon átutalási és beszedési műveletekre vonatkozó szabályokat, amelyeknél **[eredeti 7. o.]** a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója és a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója is az Unió területén található, vagy amelyeknél a fizetési műveletben érintett egyetlen fizetési szolgáltató (a továbbiakban: PSZ) az Unió területén található.

b. A nemzeti jog

A Bürgerliches Gesetzbuchnak (polgári törvénykönyv) (a 2017. július 17-i törvénnyel [omissis] 2018. január 13-i hatállyal beiktatott) 270a. §-a értelmében:

Érvénytelen az olyan megállapodás, amely a kötelezettet a SEPA általános beszedési megbízás, a vállalatokra vonatkozó SEPA beszedési megbízás, a SEPA-átutalás vagy fizetési kártya használatáért díj fizetésére kötelezi. Az első mondat fizetési kártyák használata tekintetében csak fogyasztókkal végzett fizetési műveletekre vonatkozik, ha azokra a kártyalapú fizetési műveletek bankközi jutalékairól szóló, 2015. április 29-i (EU) 2015/751 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L. 123., 1. o.) alkalmazandó.

Az Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuchnak (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény) (a 2017. július 17-i törvénnyel [omissis] 2018. január 13-i hatállyal beiktatott) 229. cikkének 45. §-ában foglalt átmeneti rendelkezés értelmében:

- (1) Azon, 2018. január 13. után keletkezett kötelmi jogviszonyokra, amelyeknek tárgyát fizetési műveletek végrehajtása képezi, csak a Bürgerliches Gesetzbuch [polgári törvénykönyv] és a 248. cikknek a 2018. január 13-tól hatályos változata alkalmazandó.
- (2) Azon, 2018. január 13. előtt keletkezett kötelmi jogviszonyokra, amelyeknek tárgyát fizetési műveletek végrehajtása képezi, csak a Bürgerliches Gesetzbuch [polgári törvénykönyv] és a 248. cikknek a 2018. január 13-tól hatályos változata alkalmazandó, amennyiben a (3) és (4) bekezdés másként nem rendelkezik. **[eredeti 8. o.]**
- (3) Amennyiben a (2) bekezdésben említett kötelmi jogviszony esetében csak 2018. január 13. után kezdődik meg a fizetési művelet végrehajtása, e fizetési műveletre csak a Bürgerliches Gesetzbuch [polgári törvénykönyv] és a 248. cikknek a 2018. január 13-tól hatályos változata alkalmazandó.
- (4) A Bürgerliches Gesetzbuch [polgári törvénykönyv] 2018. január 13-tól hatályos változata 675f. §-ának (3) bekezdését ezen időponttól kezdődően a (2) bekezdésben említett kötelmi jogviszonyokra is alkalmazni kell.
- (5) A Bürgerliches Gesetzbuch [polgári törvénykönyv] 270a. §-a valamennyi, 2018. január 13. után keletkezett jogviszonyra alkalmazandó.

2. Az alapeljárás tényállása

- a. A felperes, amely a német jog szerint keresetőségi joggal rendelkező fogyasztóvédelmi szervezet, előzetes felszólítást követően azt kéri az alperestől, amely egy kábelhálózat-üzemeltető és internet-szolgáltató, hogy kereskedelmi ügyletek keretében – a vállalkozókkal kötött ügyletek kivételével – tartózkodjon olyan általános szerződési feltétel alkalmazásától vagy távközlési és kábelszolgáltatásokra vonatkozó szolgáltatási szerződések keretében olyan általános szerződési feltételre való hivatkozástól, amelynek értelmében: *„Közvetlen befizetés miatti átalánydíj: banki beszedés nélküli fizetési műveletenként 2,50 euró.”*

Az alperes a szerződési esetében az (EU) 2015/2366 irányelvnek a német jogba történő, 2018. január 13-i átültetésétől kezdve különbséget tesz fennálló szerződések és új szerződések között. A 2018. január 13. előtt kötött fennálló szerződésekben az alperes egy díj- és szolgáltatás-leírásban a fent ismertetett kikötést alkalmazza, amely például a SEPA-átutalásokat nem veszi ki e kikötés hatálya alól. A 2018. január 13. után kötött új szerződésekre vonatkozó megfelelő díjszabás már nem tartalmazza ezt a kikötést.

Az alperes úgy véli, hogy jogosult a kikötésnek a fennálló szerződések tekintetében történő alkalmazására, mivel a felár felszámítására vonatkozó, a polgári törvénykönyv 270a. §-a szerinti tilalom csak a 2018. január 13. után keletkezett tartós kötelmi jogviszonyokra vonatkozik. Következésképpen az alperes jogosult arra, hogy **[eredeti 9. o.]** az ezen időpontot megelőzően kötött fennálló szerződések esetében ezen időpontot követően is felszámítsa a közvetlen befizetés miatti átalánydíjat, mivel a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény 229. cikke 45. §-ának (5) bekezdésében foglalt egyértelmű átmeneti rendelkezés a kötelmi jogviszonynak a 2018. január 13. utáni keletkezését veszi alapul, így a polgári törvénykönyv 270a. §-ának visszamenőleges alkalmazása akkor sem jön tekintetbe, ha 2018. január 13. után fizetési műveletekre kerül sor.

A felperes ezzel szemben úgy véli, hogy a felár felszámításának 2018. január 13-tól fennálló tilalma a 2018. január 13. előtt kötött fennálló szerződésekre is vonatkozik. Tekintettel arra, hogy az (EU) 2015/2366 irányelv 62. cikkének (4) bekezdése a referencia-időponttól azonos feltételeket kívánt létrehozni a belső piacon, a polgári törvénykönyv 270a. §-ában foglalt átültető rendelkezést a szerződés időtartamától függetlenül, tehát a 2018. január 13. előtt keletkezett tartós kötelmi jogviszonyokra is alkalmazni kell. A polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény 229. cikke 45. §-ának (5) bekezdésében szereplő átmeneti rendelkezést – a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény 229. cikke 45. §-ának (3) bekezdésében foglalt jogi megközelítésnek megfelelően – úgy kell értelmezni, hogy a 2018. január 13. előtt kötött szerződések esetében mindazonáltal a referencia-időponttól hatályos új jogot

kell alkalmazni, ha 2018. január 13. után is kezdeményeznek fizetési műveleteket.

- b.** A kérdést előterjesztő bíróság hajlik annak megállapítására, hogy az (EU) 2015/2366 irányelv 62. cikkének (4) bekezdését átültető, a polgári törvénykönyv 270a. §-ában foglalt nemzeti szabályozás akkor is alkalmazandó, ha a fizetési műveletek alapjául szolgáló tartós kötelmi jogviszonyt 2018. január 13. előtt hozták létre, de az e jogviszonyból eredő (további) fizetési műveletek végrehajtását csak e referencia-időpontot követően kezdeményezik, mivel például – mint a jelen ügyben is – a kábelhasználati és internet-szolgáltatási díjak időszakosan, rendszerint havonta válnak esedékessé.

A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint e tekintetben az irányadó, hogy az (EU) 2015/2366 irányelv 62. cikkének (4) bekezdése kizárólag azon készpénz-helyettesítő fizetési eszközök használatára és azon pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozik, amelyek tekintetében e rendelkezés – teljes harmonizáció útján – a 2018. január 13-i átültetési határidő lejártát követő időszakra vonatkozóan megtiltja a kedvezményezett számára felár felszámítását. Ezzel szemben az irányelv nem veszi figyelembe a fizetési műveletek alapjául szolgáló kötelmi jogviszony keletkezését. **[eredeti 10. o.]**

Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság arra hajlik, hogy a felár tilalmát a 2018. január 13. előtt kötött fennálló szerződésekre is alkalmazza, mivel az irányelv (6) preambulumbekkezdése szerint a pénzforgalomra vonatkozó jogszabályok következetesebb alkalmazására van szükség az Unió egész területén, egyenlő működési feltételeket kell biztosítani a meglévő és új piaci szereplők számára, és az Unió egészében magas színvonalú fogyasztóvédelmet kell biztosítani a pénzforgalmi szolgáltatások igénybevételéhez. A (66) preambulumbekkezdés szerint a felszámított díjak tekintetében az egyes tagállamokban folytatott eltérő gyakorlatot, amely az uniós pénzforgalmi piac rendkívül heterogénné válását eredményezte, és a fogyasztók számára számos zavar forrásává vált, egységesíteni kell oly módon, hogy meg kell tiltani a kedvezményezettek számára, hogy díjat számoljanak fel bizonyos készpénz-helyettesítő fizetési eszközök használatáért. Ezt az uniós szintű egységesítést veszélyeztetné, ha tartós kötelmi jogviszonyok esetében a jövőben is beláthatatlan ideig engedélyeznék a tagállamokban az eltérő díjszámításokat, mivel feltehetően a kötelmi jogviszony keletkezésének nemzet jog szerinti időpontja, nem pedig az irányelv átültetésére előírt, 2018. január 13-i határidő lejártá bír jelentőséggel.

A kérdést előterjesztő bíróság a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény 229. cikke 45. §-ának (5) bekezdésében foglalt átmeneti rendelkezés szövege alapján – amely kizárólag a kötelmi jogviszony keletkezésére utal – kétségbe vonja a felár tilalmának a 2018. január 13. utáni fizetési

műveletekre való átfogó alkalmazását [omissis]. [a releváns jogirodalomban képviselt álláspontok] **[eredeti 11. o.]**

Az [omissis] előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság az (EU) 2015/2366 rendelet 62. cikke (4) bekezdésének értelmezését kéri a Bíróságtól. Ennek oka, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a rendelkezés értelme alapján abból indul ki, hogy 2018. január 13-tól biztosítani kell a rendelkezés időben korlátlan alkalmazását oly módon, hogy ezen időponttól kezdve – a tartós kötelmi jogviszonyok keletkezési időpontjával kapcsolatos kérdéstől függetlenül – egységes díjszabást hoznak létre a pénzforgalmi szolgáltatások uniós piacára vonatkozóan.

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM